

Azərbaycan dövlətçilik tarixinin ən şanlı zəfər mərhələsini yaşayır

Nəhayət, bütün bu ikili standartlar, eyni zamanda, düşmən ölkənin mütəmadi təxribatları, həmçinin ötən il sentyabrın 27-də ölkəmizə qarşı hücum əməliyyatı Azərbaycanın, necə deyirlər, səbir kasasını daşdırdı. Silahlı qüvvələrimiz əks həmlə əməliyyatına başlamağa məcbur oldu.

Xalqımız "Heç bir təhdid, heç bir hədə, heç bir təzyiq mənim iradəmə təsir edə bilməz. Bizim siyasətimizin mənbəyi Azərbaycan xalqıdır, onun iradəsidir və onun maraqlarıdır", – deyən Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşdi, bu inam, bu həmrəylik isə Vətən müharibəsində əldə edilən möhtəşəm qələbəmizi şərtləndirdi. Bu, Azərbaycan və Rusiya prezidentləri və Ermənistan baş naziri tərəfindən imzalanmış üçtərəfli bəyanatla təsdiqləndi. Beləliklə, ölkəmiz həm döyüş meydanında, həm də danışıqlar masası arxasında istəyinə nail oldu. Beləliklə, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə son qoyuldu.

Son 17 il ərzində Azərbaycanın iqtisadi cəhətdən güclənməsi, heç bir ölkədən, heç bir beynəlxalq maliyyə qurumundan asılı olmaması isə silahlı qüvvələrimizin qüdrətlənməsinə, dünyanın ən güclü orduları sırasına daxil olmasına zəmin yaratdı, 44 günlük Vətən müharibəsində uğur qazanmaq potensialımızı gerçəkləşdirdi. Azərbaycanda bu və ya digər maraqları olan qüvvələr dövlətimizin, ordumuzun gücünü, iradəsini gördü, dövlət başçımızın vurğuladığı kimi, "hər kəs bizim dəmir yumruğumuz nədir, anladı". Ermənistanın yaratdığı mif, əfsanə isə dağıldı, düşmənin "yenilməz" ordusu məhv edildi.

Azərbaycan Ordusundan söz düşmüşkən, qeyd etmək ki, savaşa qədər Ermənistanın təcavüzkar niyyətindən əl çəkməməsi nəzərə alınaraq silahlı qüvvələrimizin modernləşdirilməsi, müasirləşdirilməsi daim diqqət mərkəzində idi. Ordumuzun ən müasir silah-sursat və hərbi texnika ilə təchizatına mühüm önəm verilib, kadr hazırlığına xüsusi diqqət yetirilirdi. Bu, Azərbaycan Ordusuna yönəldilən hərbi xərclərin ildən-ilə artırılmasında da özünü aydın göstərirdi. Belə ki, əgər 2003-cü ildə Azərbaycanın hərbi xərcləri 135 milyon ABŞ dolları idisə, 2020-ci ilin dövlət büdcəsi xərclərinin 3 milyard 853,6 milyon manatı müdafiə və milli təhlükəsizliyin maliyyələşdirilməsinə yönəldilmişdi.

Vətən müharibəsində ədalətin zəfər çalması-Azərbaycanın möhtəşəm qələbəsi ilə Ermənistan bu gün tarixinin ən ağır, ən rüsvayçı dövrünü yaşayır. Düşmən ölkə işğal siyasətinin sonunun bu cür dəhşətli sonluqla yekunlaşacağını təəssüf ki, indi başa düşür. Prezident İlham Əliyev "Cənubi Qafqaz: Regional inkişaf və əməkdaşlıq perspektivləri" mövzusunda aparılan müzakirələrdə bununla bağlı deyib: "Demək olar ki, 30 il çəkən işğal faktı səbəbindən, Azərbaycan öz mövqeyini birmənalı şəkildə bəyan etdi ki, biz ərazilər azad olunmayana qədər Ermənistanla əməkdaşlıq etməyəcəyik. Hesab edirəm, Ermənistanın özü də başa düşür ki, onlar çox böyük səhvə yol veriblər. Onlar vaxt itirdilər. Əgər bugünkü Ermənistandakı vəziyyətə nəzər salsaq, görürük ki, Ermənistan müstəqilliyi qazanan zaman ilə müqayisədə vəziyyət daha ağırdır. Çünki bu gün Ermənistanın ordusu belə yoxdur. O, tamamilə məhv edilib. Ölkə altı aydan çoxdur ki, daimi siyasi böhran içindədir. Cəmiyyətdə böyük dərəcədə inamsızlıq yaranıb, qarşıqlıq ittiham irəli sürülür. Bəzi siyasi liderlərin ritorikası hər hansı bir qəbul edilən çərçivədən tam uzaqdır..."

Ermənistan 30 ildən artıq idi ki, Azərbaycana qarşı etnik təmizləmə, soyqırımı və dövlət terrorizmi siyasəti aparırdı. Beynəlxalq aləm isə bütün bunları, sadəcə olaraq, müşahidə edirdi. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələrdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığının zəruriliyi vurğulansa da, işğalçı qüvvələrin ölkəmizin ərazilərindən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxması tələb olunsaydı, Ermənistan işğalçılıq siyasətindən geri çəkilmir, sadalanan qətnamələr yerinə yetirilmirdi. Beynəlxalq qurumlar tərəfindən də problemin həllinə laqeydlilik, biganəlik göstərilirdi. Prezident İlham Əliyev isə münaqişənin qan tökülmədən sülh yolu ilə həll olunması üçün əlindən gələni etsə də, erməni tərəfi əməlindən əl çəkməyərək "yeni torpaqlar uğrunda yeni müharibə" fikrindən daşınmırdı.

Dövlətimizin başçısının vurğuladığı kimi, Ermənistan uzun illər ərzində işğalçılıq siyasəti yürütdüyündən Azərbaycanın enerji və daşımaların inkişafı təşəbbüslərindən məhrum olub, iqtisadiyyatı, demək olar ki, çöküb, əhalisinin sosial şəraiti ağırlaşıb. Bütün bunlar isə düşmən ölkənin ikinci Qarabağ müharibəsində məğlubiyətini, ərazimizdən çıxmasını şərtləndirib. Beləliklə, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, demək olar ki, həll edilib.

Onu da deyək ki, respublikamızın enerji və nəqliyyat layihələri Cənubi Qafqaz transformasiyaya uğradıb, Ermənistan isə kənarında saxlanılmaqla, regionun iki ölkəsinə – Gürcüstan və Azərbaycana əlavə maliyyə ehtiyatları əldə etməyə imkan verib, ölkələrimizin beynəlxalq tərəfdaşlar qarşısında əhəmiyyətini artırmağa imkan yaradıb.

İndiki şəraitdə isə düşmən anlamalıdır ki, Ermənistanın dirçəlməsi, inkişafı qonşuları, xüsusilə Azərbaycan ilə dinc, yanaşı, sülh şəraitində yaşamasından asılıdır. Belə halda, şübhəsiz ki, qoşulacağı gələcək layihələrdə iştirakı onu indiki böhran vəziyyətindən xilas edə bilər. Əks təqdirdə, daxili çaxnaşma-vətəndaş qarşıdurması və ən başlıcası isə Azərbaycanın "dəmir yumruğu" ilə yenidən üzləşə bilər.

Prezident İlham Əliyev mayın 20-də Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin "Cənubi Qafqaz: Regional inkişaf və əməkdaşlıq perspektivləri" adlı videoformatda keçirilən müzakirələrindəki çıxışında bu barədə ətrafı bəhs edərək, respublikamızın Ermənistanla əməkdaşlığa mühüm önəm verdiyini bildirib, Azərbaycanın bu istiqamətdə qarşı tərəfə nümunə göstərdiyini, humanitar sahədə humanist addımlar ataraq müharibədən sonra münaqişə zonasında qalan Ermənistan vətəndaşlarının vətənlərinə göndərildiyini vurğulayıb.

Dövlətimizin başçısının qeyd etdiyi kimi, təəssüf ki, indiyədək bu məsələ ilə bağlı Ermənistan tərəfindən uyğun addımlar atılmır, başqa sözlə, təşəbbüslər göstərilir. Məsələn, müharibə bitəndən sonra Ermənistan minaladığı ərazilərin xəritəsini verməkdən imtina edir. Bu da yüzlərlə insanın minaya düşərək həlak olmasına səbəb olur.

Minalanmış ərazilərin xəritəsinin Azərbaycana verilməməsi Ermənistanın "mina müharibəsi"ni

davam etdirməsinin sübutudur. Ermənistanın vaxtilə işğal altında saxladığı ərazilərin böyük bir qismini minalaması işğalçı dövlətin militarist siyasətinin miqyas və mahiyyətindən xəbər verir.

Ümumiyyətlə, Ermənistan mövcudluğu dövründə daim militarist siyasətə üstünlük verib, bunu dövlət siyasəti səviyyəsinə yüksəldib. Müstəqillik illərində isə iqtisadiyyatını dirçəltmək, əhalinin sosial şəraitini yaxşılaşdırmaq əvəzində, bütün maddi resursunu silah-sursata sərf edib, Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasəti yürüdü. Belə bir vəziyyət isə qonşu ölkələrin sosial-iqtisadi inkişafına mənfi təsir göstərib.

Burada bir məqamı da xatırlatmaq istərdik. Vətən müharibəsində ağır məğlubiyətə uğrayan Ermənistan imzalanmış üçtərəfli bəyanata əsasən üzərinə götürdüyü kapitulyasiyanın tələblərinin ödənilməsi barədə razılığa gəldi, şərtlərə uyğun olaraq, bir güllə belə atılmadan, heç bir itki verilmədən işğal edilən ərazimizin qalan hissəsi-əvvəlcə Ağdam şəhəri və rayonun işğal altında qalan kəndləri, növbəti mərhələdə isə ölkəmizin əzəli və əbədi torpaqları olan Kəlbəcər və Laçın rayonları rəşadətli Azərbaycan Ordusunun tam nəzarətinə keçdi.

Sözügədən bəyanatın 9-cu maddəsində bölgədəki bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpa olunmasının zəruriliyi vurğulanır. Başqa sözlə desək, Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə Azərbaycanın qərb rayonlarını birləşdirən yeni nəqliyyat kommunikasiyalarının inşasının reallaşdırılması nəzərdə tutulur. Fevralın 14-də Prezident İlham Əliyevin Horadiz-Ağbend dəmir yolu xəttinin təməlini qoyması da sözügedən bəyanatın 9-cu maddəsinin icrasına başlanılmasının bariz ifadəsidir.

Azərbaycan və Rusiya prezidentləri, Ermənistanın baş naziri arasında 2021-ci il yanvarın 11-də reallaşan üçtərəfli görüş zamanı da nəqliyyat-kommunikasiya sistemlərinin bərpası əsas müzakirə mövzusu olub. Görüşün gedişində imzalanmış yeni bəyanata əsasən, 10 noyabr bəyanatının 9-cu bəndinin müddəalarını icra etmək üçün Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya baş nazirlərinin müavinlərinin həmsədrliyi ilə üçtərəfli işçi qrupu yaradılıb. Həmin qrupun iclasında isə Azərbaycan və Rusiya

prezidentlərinin, Ermənistanın baş nazirinin 2020-ci il noyabrın 10-da imzaladığı bəyanatın həyata keçirilməsi, dəmir yolu və avtomobil yolunun salınmasının prioritet məsələ kimi icra olunması, eləcə də üç ölkə rəhbəri arasında razılaşdırılan digər istiqamətlərin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı əsas fəaliyyət istiqamətlərinin siyahısı hazırlanıb.

Yeri gəlmişkən, əməkdaşlıq və nəqliyyat baxımından Zəngəzur dəhlizinin yaradılması Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan arasında imzalanmış sənədlər arasında ən mühüm məsələlərdən biri sayılır və bu, Ermənistan da daxil olmaqla bütün regional ölkələrin maraqlarına xidmət edir. Azərbaycan bölgədə davamlı sülhün bərqərar olunması üçün əsas vasitəni əməkdaşlıqda görünür və buna görə də Zəngəzur dəhlizinin yaradılmasını, nəqliyyat əlaqələrinin bərpasını qətiyyətlə dəstəkləyir.

Dövlətimizin başçısı bu dəhlizin əhəmiyyəti barədə çıxışlarının birində deyib: "Bu layihənin həyata keçirilməsi ilə bağlı iş artıq başlayıb. Azərbaycan bu məqsədlə artıq texniki və maliyyə imkanlarını ayırıb. Zəngəzur dəhlizi açıldıqdan sonra bütün region ölkələri üçün yeni imkanlar yaranacaq. Bu səbəbdən, bildirmək istəyirəm ki, Azərbaycan əməkdaşlığa və ümumi gələcəyimizin planlaşdırılmasına açıqdır, çünki biz istəsək də, istəməsək də qonşuya və yanaşı yaşamaqlıq və bir dahu və birgə yaşamanı öyrənməliyik. Bu, asan deyil. Burada emosiyalar var. Xüsusən də, Azərbaycan xalqı azad edilmiş torpaqlara səfərlər etdiyi zaman və tam yerlə-yeksan olunan yerləri görəndə, siz yəqin ki, təsəvvür edə bilərsiniz, hansı hissləri keçirirlər. Lakin siyasətçilərin rolu öz gündəliklərini müdafiə etməkdən və yalnız qarşılıqlı fəaliyyət sayəsində regionda dayanıqlı inkişafın, sülhün və təhlükəsizliyin olacağını izah etməkdən ibarətdir".

Zəngəzur dəhlizinin açılması Cənubi Qafqazdan keçən marşrutlar sisteminin fəaliyyətini daha da canlandıracaq. Dəhliz, həmçinin Azərbaycan və İran Culfası arasında dəmiryol xəttinin açılışına və İranın dəmir yollarına çıxış əldə etməyə imkan verəcək. Bununla bərabər, Zəngəzur dəhlizi tək dəmir yolları deyil, həm də avtomobil yolları sistemində malik olacaq. Deməli, bu dəhlizin yaradılması həm də avtomobil əlaqəsinin açılmasına imkan yaradacaq.

Göründüyü kimi, artıq bölgədə yeni nəqliyyat və infrastruktur xəritəsinin formalaşmasına başlanılıb. Təsəffüf deyil ki, Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən indiyədək Asiya və Avropa birləşdirən yüksək əhəmiyyətli nəqliyyat dəhlizləri yaradıb. Məhz ölkəmizə təşəbbüsü ilə reallaşdırılan Şimal-Cənub, Şərq-Qərb və Cənub-Şimal nəqliyyat dəhlizləri qitələrarası daşınmaların həyata keçirilməsini gerçəkləşdirib. Bu nəqliyyat dəhlizləri istifadəyə verildiyi vaxtdan tarixi İpək yolunun bərpasında mühüm önəm daşıyıb.

Vaqif BAYRAMOV, "Xalq qəzeti"